

Posudek školitele na bakalářskou práci Daniela Voláka:

Explorace zrcadla u tamarínů (*Callithricidae*)

Zrcadlový test je, technicky vzato, vcelku velmi jednoduchým testem, jehož vyhodnocování ale přináší velmi závažné poznatky. Zrcadlový test může být použit jak pro testování sociálních interakcí, tak pro testování sebe-rozpoznávání a sebe-uvědomění, tedy možná těch nejvyšších kognitivních schopností organismů, jaké známe. Od prvních testů v 70. letech však můžeme pozorovat téměř stereotypní užívání úspěšného experimentálního schématu – pozorování explorace zrcadla přikrytého látkou a posléze po odstranění krycí látky pozorování explorace vlastního zrcadla. Mimochodem, aby experiment byl jednoznačný jsou zvířata označována barevnou skvrnou v obličejové části a je očekáváno, že po čase mentální schopnosti rozpoznají vlastní osobu, což se projeví zájmem o pigmentovou skvrnu. Umístění pigmentové skvrny ovšem není vůbec snadná záležitost, jak se na první pohled zdá, a pokud máme zájem testovat zvířata např. zoologické zahradě, je to prakticky nerealizovatelné. Rozhodli jsme se proto zkusit se orientovat nikoliv na aplikaci pigmentové skvrny ale na inovaci užití vlastního zrcadla tím, že uijeme přesnější srovnávací objekt – obyčejné sklo v rámu.

Kolega Volák se pro tento přístup nadchnul, a vyjednal sledování drápkatých opic v zoo v Plzni a Jihlavě. Připravil si zrcadla a srovnávací objekty nejen ze skla ale i z plexi skla a celý experiment zrealizoval. Realita ale nebyla vždy tak jednoduchá a přímočará, jak zde popisují. Institucionalizovaná chovná zařízení jsou případ sám pro sebe. V každém případě ale nakonec Daniel Volák dokázal získat videozáznamy a z nich pak behaviorální data ke statistickému zpracování. Oceňuji také, že se snažil osvojit si statistické zpracování mnohorozměrnými metodami s novou verzí CANOCO 5, které je pro komplexní behaviorální data velmi vhodné a vcelku snadno použitelné. V textu bakalářské práce oceňuji vlastní rešerši o zrcadlových testech. Zvolili jsme rešerši kratší tykající se přímo ploskonosích, protože menší objem literárních pramenů podle mých zkušeností, vede k reálnému pochopení problematiky a nikoliv povrchnímu sklouznutí po omračujícím počtu pouze formálně pročtené literatury. Jediné, k čemu bych projevil určité výhrady je, že se kolega Volák asi vůbec předem neseznámil se stylem a formou bakalářských prací a bylo zbytečně sepsáno velké množství ne zcela adekvátního úvodního textu. No ale, konec konců k tomu bakalářská práce slouží, aby si student osvojil sepsování zprávy o svém badání. To nakonec bylo učiněno a je možno konstatovat, že předkládaná bakalářská práce je dobrým základem pro další studium a následující práci magisterskou.

Celkově je tedy možno konstatovat, že Daniel Volák dosáhl cílů, které jsou pro bakalářskou práci požadovány. Je předložena práce, ve které je autorem přehodnocena informace z publikací určité tématické oblasti a přináší svá původní data z definovaného experimentu, o kterých podává zprávu na základě statistického zpracování, proto tuto bakalářskou práci doporučuji k obhajobě.

V Českých Budějovicích 14.1. 2013

Doc. RNDr. F. Sedláček, CSc.

